

Posudek vedoucího diplomové práce studenta BcA. Lukáše Hrindy:

Restaurování a rekonstrukce nástěnných slunečních hodin z rajskeho dvora Piaristické koleje v Litomyšli

Zpracoval: Mgr. art. Jan Vojtěchovský

V zadání praktické diplomové práce se uvádí, že by měl diplomant touto prací doložit, že je schopen tvůrčím způsobem zpracovat zadané téma s využitím teoretických poznatků a praktických dovedností získaných během studia.

Diplomantovi byl k provedení práce přidělen transfer slunečních hodin z jihozápadní stěny rajskeho dvora Piaristické koleje v Litomyšli. Transfer je proveden technikou *stacco*, malba je rozdělena do 6 dílů, její celkový rozměr je cca. 4 m². Protože stav transferových dílů byl natolik havarijní, že neumožňoval opětovné umístění do exteriéru, bylo rozhodnuto, že diplomant provede osazení transferu na panel a na místo původní lokace hodin provede rekonstrukci ve vápenné, případně kombinované technice. Náročnost obou úkolů poskytovala diplomantovi dostatečný prostor pro prokázání jeho dovedností i schopnosti řešit tento méně běžný úkol.

Jako teoretickou část své práce měl diplomant zpracovat studii, jež se měla zabývat teorií konstrukce nástěnných slunečních hodin s přihlédnutím ke konstrukci slunečních hodin na jihozápadní stěně rajskeho dvora Piaristické koleje v Litomyšli. Tato část práce měla diplomantovi poskytnout možnost orientace v inkriminované problematice proto, aby jak osazení transferových dílů, tak i následná rekonstrukce proběhly ve shodě s matematicko-geometrickými pravidly tvorby slunečních hodin. Cílem měl být obecný, avšak komplexní návod postupu při úplné rekonstrukci slunečních hodin tak, aby se další restaurátoři mohli podle těchto obecných kroků řídit. Součástí návrhu měly být kromě jednotlivých kroků i konkrétní materiály zaručující dostatečnou trvanlivost slunečních hodin v exteriéru.

V úvodu své práce řešil diplomant nejprve průzkum a restaurování jemu svěřeného artefaktu, a to včetně navazující rekonstrukce v původním umístění slunečních hodin. Otázkou je, zda striktní rozdělení dokumentace průzkumu i zákroku od teoretické části, dokonce i obrazovou a textovou přílohou, neposunuje teoretické bádání o slunečních hodinách jen do role jakéhosi nadbytečného přívazku, kterým jistě není. Dokumentace je zpracována přehledně a obsahuje všechny potřebné náležitosti, místy je však zatížena hrubkami či neobratnými formulacemi. Obrazová část je připravena kvalitně a všechny použité snímky mají dobrou vypovídací hodnotu.

Po kompletní restaurátorské dokumentaci včetně všech příloh následuje část teoretická. Její ne příliš dobře vyznívající umístění v rámci celku práce bylo řešeno již výše. Tato část je nicméně zpracována poměrně pečlivě a systematicky. Otázkou je zařazení jedné z kapitol, která čerpá v podstatě z jednoho zdroje a není pro celek práce určující. Konkrétně jde o kapitolu 1.1 začínající na straně 123, která je jen jakýmsi chronologickým výčtem vývojových fází slunečních hodin. Podle vedoucího práce bylo vhodnější zařazení rozboru typů slunečních hodin, jež byly používány v 17. a 18. stol., tedy v období kdy vznikaly i hodiny v Piaristické koleji. Dále text obsahuje několik nejasností, které jsou pro čtenáře, který není zorientován v této problematice, poněkud matoucí. Zda práce obsahuje chyby v částech o teorii konstrukce, není vedoucí práce schopen kvalifikovaně posoudit.

Celkově je teoretická část práce koncipována velmi funkčně a přehledně. Autor v zásadě naplnil zadaný úkol přípravy obecného postupu, který by mohly použít i jeho kolegové, kteří se případně budou zabývat obdobným úkolem. Přesto z práce jednoznačně vyplývá, že tento úkol pokaždé přináší rozdílné komplikace, a tak je nutné jej řešit vždy individuálně, což je vlastně podstatou celého oboru restaurování a možná nejen jeho.

Samotný restaurátorský zásah, který spočíval v konzervaci, osazení a následném řešení prezentace transferované malby byl proveden v dobré kvalitě. Diplomant přistoupil k tomuto úkolu zodpovědně a věnoval všem úkolům dostatečnou pozornost. Rovněž technický aspekt osazení transferových děl je možné hodnotit pozitivně. Po dohodě s vedoucím práce byl zvolen koncept prezentace fragmentárně zachovaného díla ve spíše konzervačním duchu. I tohoto úkolu se zhostil diplomant se suverenitou a bez výraznějších zádrhelů. Zvláštní kapitolu tvoří nicméně provedení funkční, částečně hypotetické rekonstrukce na původní lokaci slunečních hodin. Přestože v přípravné fázi prokázal diplomant značné schopnosti variovat návrh podle všech dostupných informací i podle připomínek konzultantů i odborného pracovníka památkové péče a jeho přípravnou skicu je možné hodnotit jako velmi zdařilou, finální provedení se bohužel této úrovni zcela nepřiblížilo. Důvodů je možné nalézt hned několik. Přestože bylo dohodnuto, že diplomant alespoň začne rekonstrukci v technice klasické fresky, hned v počátku se od této (poměrně přesně definované) techniky odchýlil tím, že probarvil podkladový nátěr do tónu pozadí, čímž došlo k vytracení základního vzdušného charakteru fresky. Ostatně tuto vzdušnost je možné zaznamenat i u fragmentů originální malby. Rovněž kolorit originálu a diplomantovy rekonstrukce je značně odlišný. Také malířská úroveň postavy putto je u skici výrazně zdařilejší než u samotné realizace.

Na závěr hodnocení chce autor posudku uvést, že množství práce spojené s touto diplomovou prací, alespoň v její praktické rovině, je značné a je třeba je ocenit. Rovněž technické aspekty zpevnění a osazení značně destruovaných transferových dílů byly provedeny se suverénností diplomantovi vlastní. Celkově je možné říci, že je práce pro toto, z mnoha pohledů nevhodnější téma jistě přínosem.

Diplomovou práci Lukáše Hrindy doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení:

Velmi dobře

V Litomyšli dne 15. 9. 2015

Jan Vojtěchovský